

Varningsklockor dånar när Sverige närmar sig beslut i Natofrågan

När Ann Linde säger att ett svenskt medlemskap i Nato skulle vara ”konfliktavhållande” blir jag förskräckt över avsaknaden av respekt för upprepade ryska varningar. Den provokation en ansökan om medlemskap i Nato innebär försätter oss alla i stor fara. Det hjälper inte Ukraina och det hjälper inte oss.

Vi ser en maktkamp mellan kärnvapenalliansen USA/Nato och Ryssland som likaså har kärnvapen i mängd. Väst står mot öst, en oerhört farlig situation. Nu kastar sig Sverige och Finland in genom att i högre grad än tidigare välja sida mot Ryssland, som upprepade gånger klagat över hotet från Natos expansion in på deras gränser och begärt säkerhetszon mellan sig och Nato. Detta har man från väst inte lyssnat på utan svarat med varje lands rätt att självt bestämma sin utrikes- och säkerhetspolitik, vilket naturligtvis är sant men ett sätt att blanda bort korten. Beslut måste tas utifrån realiteter och tänkta konsekvenser. Ryssland hänvisar till att ingen är trygg om inte alla är trygga – något helt i linje med Olof Palmes begrepp Gemensam säkerhet. Motparten behöver också känna sig säker.

Och det är just denna motpartens upplevda säkerhet som är kruxet. När/om Sverige och Finland blir medlemmar i Nato och ytterligare samordnar och utvecklar det försvarsminister Hultqvist benämner ”operabilitet” blir det naturligtvis ett ökat hot mot Ryssland, och när dess existens hotas har Ryssland sagt att kärnvapen kan komma att användas.

Givetvis ökar spänningarna när det militära trycket ökar. Därför har Ann Linde helt enkelt fel. Bakom hennes resonemang ligger en övertygelse om att avskräckning fungerar. Man gör tröskeln hög för ett anfall. Avskräckning har hittills inte i någon större utsträckning förhindrat konventionella krig. Krigen i världen har ökat de senaste decennierna. Hot leder till våld. Upplevs hoten så stora att själva existensens hotas (här Rysslands) ökar våldet, och här ligger ett anfall med kärnvapen i vågskålen. Kanske inte omedelbart men vartefter upptrappning sker. Kärnvapen kan komma att användas av misstag eller med avsikt. Risken för misstag ökar när spänningen mellan parterna stiger.

Vid ökat hot ökar vreden och rädslan och leder till aggressiva handlingar. Ryssland isoleras medvetet och avsiktligt av väst. Vad kan det leda till annat än ökat våld? All tillit och god tro smulas sönder, och kvar finns bara förutfattade meningar och självuppfyllande profetior. Detta är helt på tvärs mot god konflikt-hantering och förebyggande av våld. Motparten måste respekteras och lyssnas till. Vi gör Ryssland, vårt grannland, till fiende. Till vad nytta? Hur har man tänkt sig att detta ska kunna vändas i sin motsats, samarbete, om man i väst, den

starkare parten, gaddar sig mer och mer samman i sin militära operabilitet och – faktiskt – självgodhet. Känner vi inte alls igen oss i konflikters dynamik: Jag har rätt, du har fel; jag är god, du är ond?

Skapa neutrala stater utefter Rysslands gränser, förebygg konflikter i stället för att skapa dem, lyssna på underliggande behov – som i lokala konflikter. Alla parters perspektiv har betydelse.

Fortsätt inte våldspiralen! Vänd, backa, för våra och våra barns och barnbarns skull, för mänsklighetens och planetens skull!

Karin Utas Carlsson

Fil.dr pedagogik (konflikthantering och fredsundervisning)

Den 13 maj 2022